

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СЦЕНІЧНИЙ РУХ

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва
спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво
галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Освітня кваліфікація: магістр перформативного мистецтва
(сценічне мистецтво)
Форма здобуття освіти – денна

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 08 від «03» вересня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

Розробник:

Садоха-Дівончук Анна Анатоліївна – асистентка кафедри сценічного мистецтва і хореографії навчально-наукового інституту мистецтв.

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 8 від «3» вересня 2025р.

Завідувач кафедри:

Надія КУКУРУЗА

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сценічний рух
Викладач	Садоха-Дівончук Анна Анатоліївна
Контактний телефон викладача	+380978314693
E-mail викладача	anna.sadoha-divonchuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Статус дисципліни	Вибіркова
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	У зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Сценічний рух» спрямована передусім на формування базової тілесної підготовки актора, основою якої є координація рухів, м'язова свобода та усвідомлене володіння власним тілом. Опанування цих якостей створює фундамент для подальшої професійної діяльності, забезпечуючи точність, керованість і виразність руху в сценічних умовах. Значна увага приділяється розвитку балансу, внутрішньої зібраності та готовності до дії як передумови здатності актора втілювати сценічну дію, виражаючи її внутрішній зміст через пластичні засоби.

Важливою складовою курсу є дотримання техніки безпеки під час виконання рухових і пластичних завдань. Це передбачає формування відповідального ставлення до фізичного навантаження, контроль за тілесними процесами та здатність працювати без травматизації в індивідуальній і груповій взаємодії. Безпечна практика є необхідною умовою ефективного освоєння складніших елементів сценічного руху.

На цій основі формується здатність актора до повноцінного існування в сценічному просторі — вміння бути зібраним, включеним у процес, орієнтуватися в умовах дії та взаємодіяти з партнером і середовищем. Рух у такому контексті виступає як свідомий інструмент реалізації художнього рішення, що дозволяє створювати цілісний пластичний малюнок ролі та вільно вирішувати творчі завдання в різних сценічних обставинах.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою курсу «Сценічний рух» є опанування здобувачами освіти професійних навичок сценічного існування у просторі й часі як основи акторської діяльності.

Досягнення цієї мети передбачає формування базової тілесної підготовки (координації рухів, м'язової свободи, балансу) та здатності до безпечного й усвідомленого виконання рухових дій.

Цілі курсу

У результаті опанування дисципліни здобувачі освіти повинні:

- Оволодіти базовими психофізичними навичками та координацією тіла, що забезпечують свободу і точність рухів;
- Засвоїти початкові професійні навички сценічного існування у просторі та часі;
- Розвинути здатність свідомо поєднувати контрольовані та автоматизовані рухи під час виконання сценічних завдань;
- Формувати навички безпечної роботи та усвідомленого контролю власного фізичного стану;
- Набути умінь ефективної взаємодії з партнером і сценічним середовищем;
- Розвивати здатність до самоспостереження та аналізу руху для підвищення сценічної виразності;
- Опанувати вміння втілювати художнє рішення через пластичні засоби тіла та створювати цілісний образ на сцені.

4. Програмні компетентності та результати навчання.

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність працювати в команді – для взаємодії з партнерами на сцені.

Фахові компетентності:

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва – прямо про втілення дії через тіло.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах – формує художню виразність.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору – робота в ансамблі та з партнером.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору – пластичні засоби тіла.

СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності – для рефлексії власного руху та сценічної дії.

Результати навчання:

ПРН-07	Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.
ПРН-10	Аналізувати та враховувати естетичні запити глядачів. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проекту).
ПРН-16	Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.

ПРН-21	Презентувати результати професійної діяльності та проєктів у сфері сценічного мистецтва, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.		
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Практичні		60	
Самостійна робота		120	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
3,4	В6 Перформативні мистецтва В6.01 «Сценічне мистецтво»	2	Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
ТЕМА		Кількість годин	
		Лекції	Практичні заняття
			Сам. роб.
Змістовний модуль 1 (1 семестр)			
Тема 1. Техніка безпеки та основи дихання		-	6
Тема 2. Рухова координація та відчуття ритму		-	6
Тема 3. Сценічний фокус, увага та статична рівновага		-	6
Тема 4. Елементарна акробатика: динамічна рівновага та техніка падінь		-	6
Тема 5. Парні підтримки		-	6
Змістовний модуль 2. (2 семестр)			
Тема 6. Партерна акробатика		-	6
Тема 7. Сценічні падіння		-	6
Тема 8. Техніка сценічного бою без зброї		-	6
Тема 9. Пластична характеристика персонажа: від технічного руху до створення цілісного сценічного образу		-	6

Тема 10. Виконавська ансамблевість та культура безпеки в динамічних сценах	-	6	12
Всього за курсом:	0	60	120
Система оцінювання навчальної дисципліни			
<p>Оцінювання успішності базується на накопичувальній системі балів за результатами роботи в семестрі. Загальний бал складається з оцінки за практичну діяльність, виконання завдань самостійної роботи та результату підсумкового контролю. Оскільки курс складається з 10 змістових модулів, бали за семестр нараховуються поетапно. Це дозволяє студенту бачити свій прогрес і забезпечує систематичність тренувань.</p>			
Загальна система оцінювання курсу	Практичне заняття – 40 балів Самостійна робота – 20 Залік у форматі творчого показу – 40 балів		
Умови допуску до підсумкового контролю	До складання екзамену (заліку) допускаються студенти, які за результатами виконання практичних завдань та самостійної роботи набрали не менше 25 балів.		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для заліку	
90 – 100	A	Зараховано	
80 – 89	B		
70 – 79	C		
60 – 69	D		
50 – 59	E		
26 – 49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-25	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Політика навчальної дисципліни			
<p>Навчальна дисципліна «Сценічний рух» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти базової тілесно-пластичної та психофізичної компетентності майбутнього актора, а також розвиток практичних навичок індивідуальної й колективної сценічної діяльності. Навчання ґрунтується на принципах систематичності, поступовості опанування матеріалу, творчої активності, свідомого ставлення до роботи з тілом, академічної доброчесності та взаємної поваги між усіма учасниками освітнього процесу.</p>			

Відвідування практичних занять є обов'язковим, оскільки дисципліна має практикоорієнтований характер. Допускається пропуск занять лише з поважних причин (хвороба, офіційні обставини), підтверджених відповідними документами. Пропущені заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню у формі індивідуальних практичних або аналітичних завдань.

Активна участь у тренінгах, виконання вправ, робота в парах і групах, здатність до рефлексії та самоаналізу є важливою складовою підсумкового оцінювання. Пасивна присутність без включеності у практичний процес впливає на зниження підсумкової оцінки.

Самостійна робота включає:

- опрацювання теоретичних матеріалів з основ акторської майстерності та психофізичного тренінгу;
- опрацювання теоретичних матеріалів з основ акторської майстерності та психофізичного тренінгу;
- підготовку до практичних занять;
- виконання індивідуальних завдань;
- аналіз власної діяльності та групової взаємодії;
- підготовку до підсумкового екзамену.

Усі завдання виконуються у встановлені терміни. Під час вивчення дисципліни здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Забороняються: плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація результатів роботи, списування та несанкціонована допомога. У разі виявлення порушень студент отримує незадовільну оцінку за відповідний вид роботи.

Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою та включає:

- поточну роботу на практичних заняттях;
- виконання індивідуальних і групових завдань;
- підсумковий екзамен (практичну демонстрацію набутих психофізичних і сценічних навичок).

Критерії оцінювання базуються на рівні сформованості психофізичних умінь, професійній дисциплінованості, здатності до партнерської взаємодії, творчій активності та вмінні застосовувати набуті навички у сценічних завданнях.

Взаємодія між викладачем і студентами ґрунтується на засадах взаємоповаги, толерантності та професійної етики. Конструктивна критика є складовою навчального процесу та спрямована на професійний розвиток здобувачів освіти.

За потреби можливе використання дистанційних або змішаних форм навчання відповідно до нормативних документів закладу вищої освіти.

Навчальна дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти цілісного розуміння перформансу як міждисциплінарної мистецької практики та розвиток практичних навичок створення авторських перформативних проєктів.

Література

Основна література

1. Сорока О., Баранюк В. Особливості професійної підготовки майбутніх акторів засобами психофізичного тренінгу. // Молодь і ринок. — 2024. — № 1 (221).

2. Чернишова А. М. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з освітньої компоненти «Пластичне виховання». — Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. — 84 с.
3. Чернишова А. М., Заведія О. Б. Пластичність актора: сучасні підходи та методики. — Bergen: European Scientific Platform, 2025.
4. Ewan V., Green D. Actor Movement: Expression of the Physical Being. — 2nd Edition. — London: Bloomsbury Academic, 2021. — 256 p.

Допоміжна література

1. Нагорний М. Виховання навички поєднання слова й руху у майбутніх акторів. // Актуальні питання гуманітарних наук. — 2025. — Вип. 72.
2. Погребняк Г. П. Сценічне мистецтво в системі сучасної культури. — Київ: НАКККиМ, 2022.
3. Штефюк В. Д. Акторський тренінг у контексті сучасних освітніх викликів. // Вісник НАКККиМ. — 2021. — № 2.
4. Illingworth S. Exercises for Embodied Actors: Tools for Physical Action. — London: Routledge, 2021.

Викладач : Анна Садоха-Дівончук, асистентка